

Վ. Փափազեան:

1539

1902. № 1407.

ԿՐԻՍՏՈՒԱԾ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻԻՆ

ԲԱԳՈՒ
ՏՊԱԲԱՆ «Ա. Բ. Օ. Բ.»
1902.

891.99

Կ - 31

891.39

Կ-31

13 APR 2011

Վ. Փափազեան:

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

(Զինական լեզունդա)

Հրատարակ.

Յովն. Ամիրեանի և Անուշ. Բալանձարի.

ԲԱԳՈՒ
ՏՊԱԲԱՆ «ԱՐՐՈՒՆ»
1902.

28 .08. 2012

60001

105 894 81

ԿՈՐՄՈՒՄԾ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

(Զինական լեզվենդա)

Дозв. пещур. С.-Петербургу, 20 Апрель 1901 г.

Մի անգամ Արդարութիւնը
անհետացաւ յանկարծ:

Ս.տեւր, նա յաճախ էր կոր-
ուում:

Խուտափելով իրեն ծիւրոյ,
պատն ՚ի պատ խնիւզ, լկզզ
անձերից, յաճախ նա փախնում
էր լեռները, պահում աշխար-

56066 - 66

հիս հեռաւոր անկիւններում: Բայց ամեն անգամ, այսպէս կամ այնպէս, յաջողում էր նրան գտնել, բռնել, վանդակի կամ սնդուկի մէջ պնել, ուղած ին պէս գործածել... շարշարել:

Այս անգամ սակայն, չը գիտեմ ի՞նչ հնարքով, Արգարութեանը յաջողից լաւ անհետանալ. այնպէս լաւ թագնուից, որ մարդիկ աղօթքով, եղութութեամբ, ոյժով կամ ոսկով իսկ անկարող եղան նորան գտնելու:

Սկսեց մեծ իրարանցում: Առանց Արգարութեան գժուար էր ապրել. մանաւանդ, որ նորա

ան հետանալով, մերկանում էին մարդկութեան «օգտակար» շատ հաստատութիւններ և շատ աղտոտութիւններ, որպիսիք են— կեղծաւորութիւն, անիրաւութիւն, խարէութիւն, արիւնհեղութիւն և այդպիսի շատ այլ թոյներ, որոնց այնքան լաւ գիմակաւորում էր Արգարութիւնը:

Եւ անա Արգարութեանը փնտռելու ելաւ նախ մի պատերազմիկ— մի ազնուական: Շատ զօրք ժողովեց, վաշտ ու գունդ կազմեց և երգուեց, որ Արգա-

բութիւնը սր ծովն ընկած լինէր,
պիտի հանէր և ձեռքն ու ոտը
կապած՝ պիտի մէջ տեղ բերէր:

Այդ պատճառով իսկ, ստ-
նակոխ տալով նա գիւղ ու քա-
ղաք, արին սփռելով դաշտ ու
ձոր, ջարդեց, սրամաշ արաւ
ամեն ինչ: Տակն ու վրա դար-
ձրեց ամեն բնակութիւն և այդ-
պէս առաջ էր գնում, յուսալով
բռնել Արդարութիւնը:

Նորանից յետոյ ճանապարհ
ընկաւ Արդարութիւնը որտեղու
մի շատհարուստ մեծատուն: Ոսկի
և արծաթ, դարգ ու զարդարանք
բարձեց ուղտերի և վստահ իր

ոսկու վրայ, տնից դուրս եկաւ:
Ասում են, որ մի քանի հատ էլ
սիրուն կանայք վերցրեց, որ
ոսկու փայլի վրայ գեղեցիկու-
թեան հրապոյրն էլ աւելացնէր:

— Կը տեսնէ՞ք, պնդում էր
նա — Արդարութիւնը ոսկովս
պիտի զնեմ, կանանցով պիտի
գրաւեմ և սնդուկիս մէջ գրած՝
մէջ տեղ պիտի բերեմ:

Այդպէս էր ահա, որ բռունցքն
ու ոսկին գնացին Արդարութիւնը
որտեղու... և դեռ պնում են:
Թ՛ն՛ղ գնան:

Տեսնենք այժմ, թէ ո՞վ էր այն երրորդ անձը, որ խեղճ ու կրակ, ցնցոտիք հագին, ճակատը վշտերով խոր-խոր ակօսած, մտածեց եղևել Արգարու թիւնը որոնելու:

Ասենք, ազնուականը սուր ունէր, հարուստը՝ ոսկին. իո՞վ ամ ինչ ունէր, ինչո՞վ պիտի գտնէր Արգարու թիւնը:

Թշուառն էր դա: Բոլոր ընծաների փոխարէն էլ տարածն էր մի չնչին սրուակ, որ ամուր կերպով սեղմել էր կրծքին և յամառութեամբ ճանապարհ ընկել: Բանն այն է, որ սրուակը լցրել էր

մի չը լսուած հեղուկով: Որքից մի արցունք, ընկածից մի հառաչ, գործաւորից մի դառը քրրտինք... մի խօսքով, վշտերի արցունքներից մի մի կաթիլ ժողոված, լցրել էր շիշը, պինդ փակել և կարծում էր թէ տարածը անշուշտ պիտի գրաւէր Արգարու թիւնը:

Ու քայլում էր: Անցնելով մեծ-մեծ քաղաքներից, խուլ հառաւոր զիւզերից, քայլում էր անխոնջ, ձորեր ցած իջնում, լեռն ՚ի վեր ելնում, ամեն քայլափոխին էլ կանգ առնելով կանչում:

— Ո՛ւր ես, Արգարու թիւն:

Արդարութիւնն չը կար. ոչ
երևում էր, ոչ էլ ձայն տալիս:

Անօթի, ծարաւ, յոգնած,
վշտալից, երկար թափառեց
թշուառը ամեն ուղղութեամբ,
սրտի վրայ սեղմած ունենալով
սրուակը, որի հեղուկը սկսել էր
եռալ և տարանալ: Արդարու-
թիւնը սակայն չը խղճաց նորան
էլ. ո՛չ երևաց և ո՛չ էլ գոյութիւնը
յայտնեց:

Վերջապէս, երբ յուսաբեկ,
ուժասպառ հասել էր լեռան
կատարին, նստեց մի ժայռի

վրայ և սկսեց մտածել, թէ իզուր
է Արդարութիւնն որոնելը, քանի
որ նա խուսափում էր թշուառից
անկամ:

Եւ երբ այդպէս մտածեց,
բարկացած հանեց ծոցից սրու-
ակը ու խփեց ժայռին:

Գնահ ոչնչացիր, գոչեց նա,
իզուր են բոլոր վշտերն ու
արցունքները. Արդարութիւնը
թշուառին չէ սիրում...: Բայց
հաղիւ թէ սրուակը փշրուել էր,
որ լսուեց մի անեղ սրտտում,
հոսած արցունքներից թանձր
ծուխ բարձրացաւ, փրփրաց ոլոր-
ուեց և նրա միջից, անարեկ թըշ-

ւառի առաջ դուրս ցցուեց մի
անեղ հսկայ:

Սարսափած թշուառը ըն-
կաւ երեսի վրայ...

Ելիր, կանչեց հսկան մե-
ծածայն. ելիր և մի վախենալ:

Ո՛վ ես դու, անեղ ողի.
հարցրեց թշուառը:

Ես, գոչեց հսկան: — Ես
Քոդոբնեմ եմ, որ ծնայ այդ թա-
փած արցունքներից և որ պիտի
աշխարհը բերեմ անհետացած
Արդարութիւնը... Նայիր...

Ապա, արշալոյսի կարմրո-
րակ լոյսի մէջ ցցուեց հսկայի վեհ

հաւակը, դարձած գէպի բար-
ձրութիւնները, ուր սխտել էր
մի փոթորիկ և ուր գետինն
ամբողջ գոգում էր դղրդիւնով:

Եւ հեռուն, հսկայի պար-
զած ձեռքի կողմը, մի կոյտ
մարուր ամպերի բացուածքից
երևան եկաւ թագնուած Արդա-
րութիւնը — խորունկ, տխուր հա-
յեացքով, առանց կշիռքի, առանց
մեծ սրի:

Ես ծնել եմ և իմ ձայնը
թող քեզ համար կշիռք ու սուր
դառնայ, եկ, Արդարութիւն...

Բայց Արդարութիւնը ան-
շարժ ու տխուր նայեց նորան,
նայեց թշուառին և ասաց:

Գեռ ոչ... գեռ դու փոքր ես
գնահ քայլիր, կուտակիր արցունք,
կուտակիր վշտեր, մեծացիր ուր-
պէս օվկեան, կատաղիր որպէս
հեղեղատ և այն ժամանակ միայն
ես կը գամ իմ սրով և իմ կշի-
ւով...

Սպա ամալը սահեց և Ար-
գարութիւնը նորից անհետացաւ
իր անմատչելի բարձրութեան
մէջ...

Սյգ օրից ահա, պատերազ-
միկ զօրեղը արիւնի մէջն է
որոնում Արգարութիւնը, հա-
րուստն իր ոսկու և թշուառը,
նստած իր վշտերի մօտ, իր
արցունքներով մեծացնում է

Բոյոֆիւն, որ նա վերակոչէ աշ-
խարհումս կորսուած Արգարու-
թիւնը...

Վ Ե Ր Չ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0370256

60001

9.16.66 5 4.